

- (က) စိုန်သကိုတ်ကောံပညာ (စိုန်သကို + ကောံ)
- (ခ) စိုန်သကိုတ်ကံပညာ (စိုန်သကို + ကံ)
- (ဂ) စိုန်သကိုတ်နပညာ (စိုန်သကို + န/နကို)
- (ဃ) စိုန်သကိုတ်သိုပညာ (စိုန်သကို + သို)

မထွေးလပ်ဗွဲလျှံဝံ့ ဝိဘတ်(၄)သတ်ပြင်လှာမာန်တဲ အဓိပ္ပါယ်တုပ်သွဟ်ရ။ ‘တ်’ မှူးဂ် နှိဆပစ္စဲဟောင် ညေံမသွသ္မိဟ်နက်ကိုပိုဒ်ကြိယာ ‘စိုန်သကို’ ဝံ့ရ။ အဓိပ္ပါယ်ညေံတောင်ဟွံမွဲရ။

- သတြါမမ္မေဟောင်ကိုဒ်ကို ညိုက်ပင်စိုန်သကိုကောံပညာ သတြါဟောင်မပြဲရ။ မိတ်မဆာန် ဟောင်ကိုဒ်ကိုရ စာ်စူးသဲသွော့နူပညာ မိတ်ဂ် ဟွံပြဲဟောင်။ (၅၅၀။ ၉-၄၄။ ပ-၁၄၄။ အစောံ)။ ပွဲမုဗ္ဗာ/ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသောရန်သူသည် မြတ်သေး၏။ ပညာမှကင်းသော အဆွေ ခင်ပွန်းသည် မမြတ်သလျှင်ကတည်း။ (၅၅၀။ ပ-၂၂၁/၂၂၂။ ညောင်ကန်။) ပွဲမုအေင်္ဂလိက်/ Sense-lacking friends are worse than **foes with sense**. (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-117)
- “ယွံအမာတ်နာရဒ၊ ယြဲပွဲဋ္ဌာန်မွဲဂ် မစိုန်သကိုတ်ကိုဒ်ဒေန်ယှ်ဂ်ဒ်ရ၊ ပွဲဋ္ဌာန်ဒေန်ယှ်ဂ် ယြဲစွမ္မုကို ရှိုကို ဟွဲကိုရှိုကို မဂြိုင်ကို မအောန်ကို ကိုပပြဘိုက်ကိုရ၊ နူစွတံဂ်တုန် မွဲဟာန်ကောံမဒေန် ယှ်ဟောင် မဒ်ရှိုမပြလောန် ဗွဲဇကန္တရအမာတ်။” (၅၅၀။ ၉-၃၄၆။ ဒု-၂၇၆/၂၇၇။ အစောံ)။ (စိုန်သကိုကိုဒ်ဒေန်ယှ် = မွဲကိုဒ်ဒေန်ယှ်၊ ညိုက်ပင်ကိုဒ်ဒေန်ယှ်) ပွဲမုဗ္ဗာ/ “နာရဒအမတ်၊ အကြင်နေရာ၌ အကျွမ်းဝင်သည်ဖြစ်၍ သာယာအပ်သောဘောဇဉ်ကို၎င်း၊ မသာယာ အပ်သောဘောဇဉ်ကို၎င်း၊ အနည်းငယ်သောဘောဇဉ်ကို၎င်း၊ များစွာသောဘောဇဉ်ကို၎င်း စားရာ၏။ ထိုနေရာ၌ ဤသို့စားအပ်သောဘောဇဉ်သည် ချိုမြိန်၏။ အဘယ်ကြောင့်ချိုမြိန်သ နည်းဟူမူကား (အကျွမ်းဝင်ခြင်းဟူသော မြတ်သောအရသာကြောင့် ချိုမြိန်၏။)” (၅၅၀။ ဒု-၂၇၆။ ညောင်ကန်။) ပွဲမုအေင်္ဂလိက်/ The food may coarse or dainty prove, may scanty be or much abound, yet if the meal **is blest with love**, love the best sauce by far is found. (The Jataka: Vol. III & IV: Book IV: p-96)
- “ယွံသိုင်ဒေဝတ်ဗြ၊ နိသဲကိုကလောဂမ္ပိုင်တဲ အဲစိုန်သကိုဒ်ဒေန်ယှ်ဟောင်၊ တွသီလသ်အဲ ဝံ့လေဝ် ညောင်ဒိုင်စိုတ်၊ မူဟိုတ်ဒေဝတ်ဗြ မဟွံဗဂူဖျေရော” ဗောဓိသတ်သိုင်ကဂး။ (၅၅၀။ ၉-၂၅။ ပ-၂၃၆။ အစောံ)။ (စိုန်သကိုဒ်ဒေန်ယှ် = မွဲဒိုင်ကိုဒ်ဒေန်ယှ်။ ပင်ဒိုင်ကိုဒ်ဒေန်ယှ်။ နှိဒိုင်ဒေန်ယှ်။) ပွဲမုဗ္ဗာ/ “အိုပဇ္ဇန်နတ်မင်း၊ ငါသည် ဆွေမျိုးအပေါင်းကိုမှီ၍ ဆင်းရဲ၏။ သင်သည် သီလရှိသောငါသည်ပင်ပန်းလျက် အဘယ်ကြောင့်မိုးကိုမရွာစေသနည်း။” (၅၅၀။ ပ-၃၄၄။ ညောင်ကန်။) ပွဲမုအေင်္ဂလိက်/ “My heart is heavy within me for my kinsfolk’s sake, my good Pajjunna. How comes it, pray, that, when I who am righteous am distressed for my kinsfolk, you send no rain from heaven? (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-184)

- “ယုံအနန်၊ ဩပုဂံမဲ့ နွံလို့ပွဲခပ်ကုသိုတဲဂ် သတ်မဒေပဟုံအာလို့ဂ် ဟုံမဲ့ရအနန်။ ပွဲကာလအ တိက်တေ ဝိန်တလအဲမဒေတ်ပွဲသို့ကွိန် မနိန်သကီတက်ရဂဂ်ကိုလေဝ် ပလို့ပရာဥပကာအဲ တဲ ဝံစိုပ်ဒတဲဖိုလို့တဲရ။” (၅၅၀။ ၉-၃၀၇။ ဒု-၁၄၇။ အစွောံ။) (စိုန်သကီတက်ရဂဂ = မှုတ်ကိုရဂဂ။ တွန်တွေဝဲတက်ရဂဂ။ ပေင်တက်ခပ်ရဂဂ။) ပွဲမူဗွာ/ “---၊ အာနန္ဒာ၊ မ စိုးရိမ်လင့်။ ယခုသင်သည် ငါ့အားပြုအပ်သော လုပ်ကျွေးခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် အ ကျိုးမရှိဖြစ်အံ့နည်း။ ရှေး(အိမ်ထောင်နေ၍) ရာဂကိလေသာနှင့်တကွ ဖြစ်သောကာလ၌ လည်း ငါ့အားသင်ပြုအပ်သော လုပ်ကျွေးခြင်းသည် သင့်အားအကျိုးမရှိ မဖြစ်စဘူးတ ကား။” (၅၅၀။ ဒု-၆၁၁။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ “Ananda, -----. Grieve not thyself. Wherefore should the service thou hast rendered me prove fruitless now, seeing that thy former services **in the days of thy sinfulness** were not without their reward? (The Jataka: Vol. III & IV: Book IV: p-15)
- ပွဲကွာတေဂ် ခပ်ခန္တီကို ခပ်သီလကို ခိန်သကီတက်အဲရ။ (၅၅၀။ ၉-၃၀၃။ ဒု-၁၃၇။ အ စွောံ။) (စိုန်သကီ = ချိုက်ပေင်။) ဗတ်ဗွာ/ ရှေး၌ငါသည် ခန္တီတရားနှင့်၎င်း သီလတရား နှင့်၎င်း ပြည့်စုံ၏။ (သုတေသီ)
- ယုံညးမတ်မူးသရံပါဝ်၊ ဂလာန်တွအဲမဟိုဂ် မနိန်သကီတကောံဟိုတ်ဖိုရောင်။ (၅၅၀။ ၉-၃၂၃။ ဒု-၂၀၈။ အစွောံ။) (စိုန်သကီတကောံဟိုတ်ဖို = ချိုက်ပေင်တကောံဟိုတ်ဖို)။ ပွဲ မူဗွာ/ မကောင်းမှုကို အပြုသောရှင်ရသေ့၊ -----၊ သင်၏တရားနှင့်ယှဉ်ကုန်သော စ ကားတို့ကိုနာရ၍ ---။ (၅၅၀။ ဒု-၆၈၂။ ညောင်ကန်။) (တရားနှင့်ယှဉ်သောစကား = အကြောင်းအကျိုးနှင့် ပြည့်စုံသောစကား။)
- “ယုံတွပညာ၊ တုံကြက်ဝံ ခေမနိန်သန္တီကောံသ်မြမောင်ရ်တဲ ပွဲကွာတေဂ် ခေဝံဒင်ပူဇံသ ကာညး မကလိဝံလာဘသက္ကာရ ညင်ကွာတေဂ်ကို။ ပွဲကာလလှဟ်ဝံ မူဟိုတ်သတ်ခေ ဝံက တင်အာပွန်သူးရော” သိုင်ဂး။ (၅၅၀။ ၉-၁၈၆။ ပ- ၅၂၉။ အစွောံ။) (စိုန်သန္တီကောံသ်မြ မောင်ရ် = ချိုက်ပေင်ကောံသ်မြမောင်ရ်။) ပွဲမူဗွာ/ “ပညာရှိ၊ ဤသရက်ပင်သည် ရှေး၌ အဆင်းအနံ့အရသာနှင့် ပြည့်စုံသည့်ဖြစ်သလျှင်ကတည်း။ ယခုအခါ၌ ထိုရှေး၌ပြုမြဲတိုင်းဖြစ် သော ပူဇော်ခြင်းကိုသာလျှင် ရပါလျက် သရက်သည် အဘယ့်ကြောင့် ခါးသောအသီးရှိ လေသနည်း။” (၅၅၀။ ဒု-၁၄၆။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ “Wise Sir, this tree is as carefully cared for as ever, and yet its fruit has gone bitter. What’s the meaning of it?” and asking this question, he repeated the first stanza: “Sweet was once the mango’s savour, sweet its scent, its colour gold: What has caused this bitter flavour? for we tend it as of old.” (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-73)

- နွဲ့ပွဲကာလမွဲတို့ ခမီဂမ္ဘိုင် ဟိုထိုင်သးကျာ်ရ။ “ယံ့မွဲတံ၊ ကျာ်နဲပိုဝံ မွဲပညာမဇ္ဇော်လဲလောန်ရောင်။ မွဲကိုပညာမသတိလောန်ရောင်။ မနွံပညာမပစရံကိုညးရောင်။ မပတုပညာမပြဲလောန်ရောင်။ မနွံပညာမညွှက်လောန်ရောင်။ မနွံပညာသျှိုင်သျှိုက်လောန်၊ မနွံပညာမစာ်စူးနူပွမသွေဟ်ပွာ ဂြင်တိကျိတ်ခွင်ရောင်။ မနွံပညာမစိုန်သကီုဥပွယ်ရောင်။” (၅၅၀။ ၉-၂၁၄။ ပ-၆၀၁။ အစွောံ။) (စိုန်သကီုဥပွယ် = ညိုက်ပင်ကိုနဲဥပွယ်။ ဆိုက်ဗွက်ပွဲဥပွယ်) ပွဲမုဗ္ဗာ/ တနးသၣ် တရားသဘင်ဝယ် ရဟန်းတို့သည် “ငါ့သျှင်တို့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ကျယ်သောပညာ ရှိတော်မူ၏။ ကြီးသောပညာ ရှိတော်မူ၏။ ရှင်သောပညာ ရှိတော်မူ၏။ လျင်သောပညာ ရှိတော်မူ၏။ ထက်သောပညာ ရှိတော်မူ၏။ နက်နဲသောပညာ ရှိတော်မူ၏။ ထိုးထွင်းသောပညာ ရှိတော်မူ၏။ အကြောင်းကိုသိသော ပညာနှင့်ပြည့်စုံတော်မူ၏။” (၅၅၀။ ဒု-၂၃၈/ ၂၃၉။ ညောင်ကန်။) ပွဲမုအေဂံလိက်/ On one occasion, the Brethren were gathered in the Hall of Truth, talking of the Buddha’s wisdom. “Friend, the Supreme Buddha’s wisdom is great, and wide, cutting, and quick, sharp, penetrating, and **full of resource.**” (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-121) (မနွံပညာမစိုန်သကီုဥပွယ် = အကြောင်းကိုသိသော ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည် = to be full of resource)
- “ယံ့ခမီတံ၊ လှုဟ်အဲဒ်ကျာ် သ္လုတ်ကွေံအာသု ပတုပညာသဗ္ဗညုတညာဏ်တု ဟံ့ဇိုရံင်ကောန်ဗြမာပိဂ် လွထိုင်သးရ။ ပွဲကာလအတိက်တေံ စိုန်စိုန်သ္လုတ်ကိုကိလေသကိုလေဝ် ရုပ်ဗြတံဂ် ဟံ့ဇိုဗ္ဗာဇိုရံင်တု ပြာပ်အာတ်ကိုနဲဥပွယ်မပြဲဂ် ကလိဝံတုရ” (ကျာ်တြဲဂး။) (၅၅၀။ ၉-၁၃၂။ ပ-၃၇၈။ အစွောံ။) ပွဲမုဗ္ဗာ/ “ရဟန်းတို့၊ ယခုအခါ၌ ခပ်သိမ်းသောအာသဝေါတို့ကို ကုန်စေ၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ရောက်သော ငါဘုရားသည် မာရ်မင်းသမီးတို့ကို မကြည့်ခြင်းမည်သည်ကား အံ့ဘွယ်မရှိသေး။ ငါသည် ရှေး၌ သဗ္ဗညုတညာဏ်ကိုရှာစဉ် ကိလေသာနှင့်ယှဉ်သော ကာလ၌လည်း ဖန်ဆင်းအပ်သော နတ်၌ဖြစ်သောအဆင်းကို ဣန္ဒြေတို့ကိုဖျက်၍ ကိလေသာ၏အစွမ်အားဖြင့် မကြည့်မူ၍သာလျှင်သွား၍ မြတ်သောမင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ဘူးပြီ။” (၅၅၀။ ပ-၅၆၀။ ညောင်ကန်။) ပွဲမုအေဂံလိက်/ “Brethren,” said he (the Master), “it is no marvel that I did not so much as look upon the Daughters of Mara in this life when I have put sin from me and have won enlightenment. In former days when I was but in quest of Wisdom, when **sin still dwelt within me**, I found strength not to gaze even upon loveliness divine by way of lust in violation of virtue; and by that continence I won a kingdom.” (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-289)
- ပွဲဒွဲဂစေံတုဟ်ဟံ့မွဲမွဲဂ် ခွဲဒ်ဒွဲဂ်အယုတ် မစိုန်သကီုတံကိုကိလေသပုဂ္ဂိုလ်တံသံဂ် ညံ့ကလိဝံလာဘသက္ကာရ မပြဲပြရ။ (၅၅၀။ ၉-၃၃၉။ ပ-၂၅၈။ အစွောံ။) (စိုန်သ္လု = ညိုက်ပင်။) ပွဲမုဗ္ဗာ/ တပါးကုန်သောငှက်တို့၏ မရှိရာအရပ်၌ ဆယ်ပါးကုန်သော မသူတော်တို့၏အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသောကျီးသည် မြတ်သောလာဘ် မြတ်သောအခြံအရံ အကျော်အစောကို ရ၏။ (၅၅၀။ ဒု-၇၃၉။ ညောင်ကန်။) ပွဲမုအေဂံလိက်/ In a place where no other birds

existed, a crow **endowed with** ten evil qualities attained the highest gain and glory. (The Jataka: Vol. III & IV: Book IV: p-84) (စိုန်သကိုတ်ကိုဝေအသပူ ရိုဟ်စိုသ် = ကြိုက်လေ့တတ်ကိုဝေအသပူရိုဟ်စိုသ် = ဆယ်ပါးကုန်သော မသူတော်တို့၏ အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံသည် = to be defiled with ten evil qualities, to be endowed with ten evil qualities)

- “ယုံကုသိ၊ ညးမဟံမွဲကိုသီလက် ပြိုက်နင်တဲ ဖဒောင်လိတ်တဲ ဂစိုတ်နင်တဲ ညးကိုဒါန် မကိုပိုန်တံ၊ ခမိမပပြဘိုက်ဖျုန်ညးတုအ်ဂ် သရပ်ပါဒ်ဒ်နီနီညိုကိုကုသိတံရ။” (၅၅၀။ ၉-၂၄၆။ ၁-၇၀၀။ အစွောံ)။/ ပဲ့မူဗ္ဗာ/ “ရှင်ရသေ့၊ သီလမရှိသောသူသည် ပုတ်ခတ်၍၎င်း ဖြတ်၍၎င်း သတ်၍၎င်း အလှူကိုလှူ၏။ ဤသို့သဘောရှိသောဆွမ်းကို စားသောထိုရဟန်းသည် မကောင်းမှုဖြင့် လိမ်းကျံ၏။” (၅၅၀။ ၃-၃၅၅။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ “The wicked kills, and cooks, and gives to eat: He **is defiled with** sin that takes such meat.” (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-182)
- “ယုံဥပး၊ ကောန်သမ္ဘာဇကုကိုလေဝ် ဂစိုတ်ကွဲတဲ ခေံမဟံမွဲကိုဝေသီလက် သကိုဒါန်ရ၊ ပွမပပြဘိုက် ခမိမ္မုကုပညာ မချိုက်ပေင်ကောံဂုန် ဟွန်လဝ်ခန္တီမေတ္တာ၊ ကောံသရပ်ပါဒ် မဟံဂွံ နီနီသကိုရ။” (၅၅၀။ ၉-၂၄၆။ ၁-၇၀၀။ အစွောံ)။ (သရပ်ပါဒ် ဟံစိုန်ညိုကိုဇကု = သရပ်ပါဒ် ဟံကျင်ထွေန်စပ်ဇကု ဟံကျင်တုတ်ဒွအ်ဇကု) ပဲ့မူဗ္ဗာ/ “ဒါယကာ၊ သီလမရှိသောသူသည် သားမယားကိုသော်၎င်းသတ်၍ အလှူကို အကယ်၍လှူစေကာမူ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဆွမ်းကိုစားသော်လည်း မကောင်းမှုဖြင့် မလိမ်းကျံ။” (၅၅၀။ ၃-၃၅၅/ ၃၅၆။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ “The wicked may for gift slay wife or son, yet if the holy eat, no sin is done. (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-182)

တင်သမ္ဘိ။ ရင်ပယိုက်ဗွဲလ္လှူစါဝါကျဝံမွဲ ပဲ့ဘာသာမန်ဂ် ကျပ်ဇော်အစွောံရပ်စပ်စကာလဝ် ဝေါဟာရ ‘စိုန်သကို’ တဲ ပဲ့ဘာသာဗ္ဗာဂ် (ညောင်ကန်ဆရာတော်) ရပ်စပ်စကာလဝ် ဝေါဟာရဗ္ဗာ ‘လိမ်းကျံ’ ရ။ စိုန်ဂ်ကိုဒ်ရ ကုဝေါဟာရမန် ‘စိုန်သကို’ ဝံ တုပ်သွဟ်ကိုဝေါဟာရဗ္ဗာ ‘လိမ်းကျံ’ ဝံရောင် ဗွဲကိုန်ဂစိုတ် ဟံဂပ်ဂပ်ဂိုင်သမ္ဘိရ။ အ္ဗာကဝိမချိုက်ကေက်တဲ ပဲ့ဥပယိုက်ဝေါဟာအရေင်အခြာ မဆိုက်ဗွက်တဲပဲ့ကွတ်ဇုန်လိက်တအ်ဂ် နဝေါဟာရတုဟ်ဟ်သ် ပလေံပလေင်လှဲဂတးစကာတဲ ညိုင်သောံစိုပ်အဓိပ္ပာယ်ပွိုက်ဇကုဂ် အာစိုပ်မာန်အိုတ်ဟေင်ရ။ ဝေါဟာရတအ်မုးဂ် ဒ်ဆအပေါတ်ပွေင်အ္ဗာကဝိတအ်ရ။ ဝေါဟာရဗ္ဗာ ‘လိမ်းကျံ’ ဂ် အဓိပ္ပာယ်တုပ်သွဟ်ကိုဝေါဟာရမန် ‘လံက်လေတ်’ ဝံရ။ သရပ်ပါဒ်ဟံစိုန်ညိုမုးဂ် သရပ်ပါဒ်ဟံလံက်လေတ်ဇကု ဟံထွေန်စပ်ဇကု သိုက်ဂးရ။

အဓိပ္ပါယ်(၂) — စိုန်သကို (+ ဗွဲ) ချိုက်ပေင်။ စိုပ်သိတ်။ သွေ့က်သွာ။ ဆိုက်ဗွက်။
ထူးချွန်သည့်။ ထက်မြက်သည့်။ ကျွမ်းကျင်သည့်။

to be complete, perfect; to be outstanding, to be skillful

ဝေါဟာရ ‘စိုန်သကို’ ဗွဲအဓိပ္ပါယ်လွင်(၂)ဏအ်ဂှ် လဆောင်ဒုင်စုတ်ဝိဘတ် ‘ဗွဲ’ ဝွံတဲ သိုမဃုပ် ကိုဝေါဟာရတုဟ်မွဲမွဲတဲ မစကာတ်ရ။ နိသဲကိုဝေါဟာရမဃုပ်လင်မွဲစွံဂှ်တဲ အဓိပ္ပါယ် ‘စိုန်သကို’ ဝွံ ဝွံပြာကတ်တ်ရ။ ဟံ့ကေတ်ဝိဘတ် ‘ဗွဲ’ ဝွံတဲလေဝ် စကာမာန်ကိုရ။ ‘ချိုက်ပေင်’ ‘စိုပ်သိတ်’ ‘သွေ့က်သွာ’ ‘ဆိုက်ဗွက်’ ဗွဲလအာအဓိပ္ပါယ်သင်ဝွံ ခေ့စွောန်ထွေးတ်ရ။ ဗွဲအဓိပ္ပါယ်ဗွာ ‘ထူးချွန်’ ‘ထက်မြက်’ ‘ကျွမ်းကျင်’၊ ဗွဲအဓိပ္ပါယ်အင်္ဂလိက် to be complete, perfect; to be outstanding; to be skilful တအ်ဂှ် ဂပ်ဂပ်ပွောအ်စတ်ရ။ ဝါကျပယိုက်ဂမ္တိုင်ဗွဲသွင်ဝွံတအ်ဂှ် လူတ်စီစတ်ရင်တဲ အဓိပ္ပါယ်သိုဒ္ဒဲဝဲဝါဖိုပြင် မဝွံရပ်စပ်စကာဝေါဟာရ ‘စိုန်သကို’ အဓိပ္ပါယ်လွင်(၂) ဏအ်ဂှ် ညးမလူတ်တအ်ညးဂမ္တိုင် ကြက်ဝွံကွေးစိုတ်ရောင်။

- နွံကာလမွဲတဲ ဖရင်မင်ဂံင်ဟိုတိုန်ဂလာန်သင်ဝွံ “ဒဒ်ဗညာရေဝံ နှိဗိုဗျာန်တုညးရာဇာဓိရာဇ် ပ တွတ်ချိုက်စိင်ကိုသိုချေံ မစိုန်သကိုဗွဲမလောန်ရ၊ ပသင်လိုပိုဝ်ဆိုင်ကုမ္ပဏီဗွဲဝါညီရော” ဟိုသင်ဂှ်တဲ ကျောန်လိမ်ရာဇာသန် သိုအပေါတ်ပဏ္ဏာကာရ စကာမိုဟ်ကိုကေတ်ဏာ ကွဲတုညးရာဇာဓိ ရာဇ်ရ၊ တုညးရာဇာဓိရာဇ် တီကေတ်ပွဲလိက်ဂှ် နွံဂလာန်ဟို “ဗညာရေဝံဂှ် နှိမစိုန်သကိုဗွဲမ ချိုက်စိင်ချေံ ဗွဲမလောန်ရ၊ ညးဗွဲမိုဟ်ကွံလို့ တပ်စွေဟ်မာန်ဏီ၊ ဟိုတ်သင်ဂှ်ရ မိက်ဝွံဆိုင်ကုဗ ညာရေဝံဗွဲဝါညီ—။” (ရာဇာဝံသကထာ။ ၂၈၇) ပွဲမူဗွာ/ ဘုရင်မင်းခေါင်သည် သမိန်ဗ ရမ်း၏သတင်းကိုကြားရလျှင် မှူးမတ်များအား “ရာဇာဓိရာဇ်၏သူရဲကောင်း သမိန်ဗရမ်း သည် ဆင်စီးခြင်းစီးတိုက်ခိုက်ရာတွင် အလွန်ပင်ကောင်းလှသည်၊ လက်မြောက်သည်၊ သူ့ အားငါတွေ့လိုလှသည်” ဟုမိန့်၍ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာနှင့်တကွ ရာဇာဓိရာဇ်ထံ ရာဇသံစာ ပို့၏။ စာတွင် “ညီတော်ဘုရင်မင်းခေါင် ကြားရောက်အပ်သော နောင်တော်ရာဇာဓိရာဇ်၊ နောင်တော်၏သူရဲကောင်း သမိန်ဗရမ်းသည် စီးချင်းတိုက်သည့်အရာတွင် အလွန်ကောင်း သည်၊ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ရာ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ထောင်ကိုပင် တိုက်နိုင်သေးသည်ဟု ညီ တော်ကြားရသဖြင့် သမိန်ဗရမ်းကို ညီတော်တွေ့မြင်လိုပါသည်။ ——။” (ရာဇာဓိရာဇ်အ ရေးတော်ပုံကျမ်း။ နိုင်ပန်းလှ)

- (ရပ်ဝံင်မင်ရဲကျပ်ဆွာတဲ တုညးရာဇာဓိရာဇ် ဟိုဗွံဗဇးမင်ရဲကျပ်ဆွာ) “ကိုန်အဲပဗျာန် စိုပ် ကိုကျျ် နှိပြဝေဏီဗျာန်ရ၊ နွံဆကျကိုဇူးရ။ ကိုန်ပိုလွအောက်စိုတ်ရ၊ အဲချပ်ဂး ဖရင်မင်ဂံင်မဒ် ဒေအဲဂှ် မဒ်မ,ကိုန်အဲဂှ် နှိဇကရာဇ်ဗွဲမပြရ။ ကိုန်အဲကျွန်ဒ်တြာ်မွဲဘဝ ဟံ့ဒေအောက်စိုတ် ဟံ့ သွေ့က်ရ။ စိုန်သကိုဗွဲဗျာန်ကွေ့ရ၊ နွံကိတ္တိဃောသ ဒဟိုတ်အာခေတ္တပဒေသတုဟ်ဟ် စိုပ်ကိုပို ရပ်ဝံင်သင်ဏအ်ဂှ် ပိုဟံ့ပအန္တရဲဗွဲရ။ အတိုင်ဖရင်မင်ဂံင် မအံက်တုအဲလို့ပရာဂှ် လွဂိုင်ရ၊ ပို လေဝ်ဗလို့ပရာ ညင်သင်ဂှ်ကိုရ”။ (ရာဇာဝံသကထာ။ ၃၁၂) ပွဲမူဗွာ/ “ငါ၏တူတော်သည် ငါနှင့်စစ်ပြု၍ ရှုံးရသည်မှာ စစ်တို့၏ဓမ္မတာ အစဉ်အလာ ပဝေဏီဖြစ်သည်။ စစ်ပြုရာမှာ

